

מניין לכהן גדול שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו, תהא מנחתו קריבה משל יורשין? – תלמוד לומר: "מבניו יעשה". – יכול יביאנה לחציים! – תלמוד לומר: "אותה" – כולה אמרתי; דברי רבי יודה. רבי שמעון אומר: אינה באה אלא משל ציבור, שנאמר: "חוק עולם" – ממי שהבריות שלו, "כליל תקטר" – כליל להקטרה.

רבי בא בר ממל בעי: מחלפא שיטתיה דרבי שמעון! תמן הוא אומר: משל יורשין, והכא הוא אומר: משל ציבור?! – אומר רבי חייה בר בא: ולא יאות

אור ל'שרים

עולם" ו"ברית עולם" הם נרדפים, ראה במדבר יח, ט; תהילים קה, י ודברי הימים א טז, יז), "כליל תקטר" (שם) – כליל להקטרה – כשהיא קריבה משל הציבור, יקטירו אותה שלימה, ולא יקטירו אותה לחצאים (קטע זה "מניין לכהן גדול..." אינו בנוסח הבבלי של מסכת שקלים).

הברייתא מקורה בספרא 'צו' פרשה ג.

בתוספתא מנחות ז, יב שנו: לא מינו כוהן אחר, משל מי היתה קריבה? – רבי שמעון אומר: משל הציבור, שנאמר: "חוק עולם" – מי שהברית כרותה לו. רבי יהודה אומר: משל יורשין, שנאמר: "מבניו יעשה". ושלימה היתה קריבה בין בבוקר ובין [בין] הערביים, שנאמר: "כליל תוקטר".

גם בספרא 'אמור' פרשה יג נאמר בעניין לחם הפנים: "ברית עולם" – ממי שהברית שלו (חלות לחם הפנים יבואו משל הציבור).

ומציעים סתירה: רבי בא בר ממל (אמורא ארץ ישראל בדור השני והשלישי) בעי – שואל (מקשה): מחלפא שיטתיה דרבי שמעון? – מוחלפת (הפוכה) שיטתו של רבי שמעון (דבריו כאן סותרים את דבריו שלו עצמו במקום אחר)! והוא מבאר את הסתירה: תמן הוא אומר: משל היורשין – שם (במקום אחר, במשנה בשקלים) הוא אומר: תנאי בית דין הוא על כוהן גדול שמת, ולא מינו כוהן אחר תחתיו, שתהיה מנחתו קריבה משל הציבור. הרי שקודם שהתקינו שתהיה מנחתו קריבה משל הציבור, היתה מנחתו קריבה משל היורשים, וזה הדין מן התורה, והכא הוא אומר: משל הציבור?! – וכאן (במשנה במנחות ד, ה) הוא אומר: כוהן גדול שמת, ולא מינו כוהן אחר תחתיו, מנחתו קריבה משל הציבור, וזה הדין מן התורה, כמו שלמד בברייתא לעיל מן הכתוב?! (כלל הוא בירושלמי, שבהצעת סתירה קודם "תמן" ל"הכא". נראה שסוגיה זו מקורה במסכת מנחות על המשנה פרק ד הלכה ה, ו"תמן" הוא במסכת שקלים ו"הכא" הוא במסכת מנחות, ומשם הועתקה סוגיה זו

– רבי שמעון אומר: משל הציבור. רבי יהודה אומר: משל היורשים (באחד מכתבי היד של המשנה הוחלפו שמות התנאים זה בזה. וטעות היא ("מבוא לנוסח המשנה", עמוד 1138, הערה 1)). ושלימה היתה קריבה.

ומביאים ברייתא: מניין לכהן גדול שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו, שתהא מנחתו – מנחת החביתים, שעליו להקריב משלו בכל יום, מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, קריבה משל היורשין – מנכסיהם של יורשי הכוהן הגדול שמת? – תלמוד לומר: – הכתוב מלמד לומר: "מבניו יעשה אתה" (ויקרא ו, טו) – מנכסיהם של בניו של הכוהן הגדול שמת יקריבו את המנחה, אף שלא נתמנה אחד מהם להיות כוהן גדול (רבי יהודה דורש את הכתוב: "והפכהן הפשיח" – הכוהן הגדול יביא מנחתו כשהוא בחיים, או "תתקפו מבניו יעשה אתה" – יורשיו יביאו אותה כשמת הכוהן הגדול ולא מינו אחר תחתיו. או שהוא דורש את הכתוב: הכוהן מבניו של הכוהן הגדול שמת, הראוי להיות כוהן גדול במקומו (הפשיח) – הראוי להימשח), יעשה אותה, כשלא מינו אחר תחת הכוהן הגדול שמת). – יכול – יכול אני לומר, יביאנה (בספרא: "יביאנה") לחציים (לחצאים)! – אולי יעלה על דעתך שיביאו היורשים מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, כמו שהיה הכוהן הגדול שמת מביא אותה! – תלמוד לומר: – הכתוב מלמד לומר: "יעשה אתה" (שם) – כולה אמרתי (בספרא נוסף: "ולא מקצתה") – כשהיא קריבה משל בניו, יקריבו אותה שלימה, ולא יקריבו מחציתה בבוקר ומחציתה בין הערביים; דברי רבי יודה (בר אלעאי, מגדולי התנאים בדור הרביעי).

רבי שמעון (בן יוחאי, תנא בדור הרביעי) אומר: אינה באה – כשמת כוהן גדול ולא מינו אחר תחתיו, אלא משל הציבור – מתרומת הלשכה, שנאמר: "יעשה אתה חק עולם" (שם) – ממי שהבריות (צריך לומר כמו בקטע מן הגניזה (קטע כץ) ובספרא: 'שהברית') שלו – יקריבו אותה משל הציבור שכרותה להם ברית עם ה' לעולם ("חק עולם" – ברית לעולם. "ברית עולם" הובטחה לישראל בבראשית פרק יז וכן בדברי הנביאים. במנחת חביתין לא נאמר "ברית עולם", אך הביטויים "חוק